SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV | JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 3, 1988 | CENTS 25 ЦЕНТІВ | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 3-го ГРУДНЯ 1988 | Ч. 230. | РІК XCV.

В ІЗРАЇЛІ ПОПАРИЛИ КИСЛОТОЮ Й. ШЕФТЕЛЯ

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Як інформує Едвард Нишник, зять Івана Дем'янюка, під час похоронних відправ по смерти адв. Дова Ейтана в четвер, 1-го грудня, адвоката-оборонця Йорама Шефтеля обляв якийсь 70-літній уцілілий від Голокосту, кислотою, попаривши йому частину обличчя і око, на яке він не бачив, коли його везли до лікарні.

Цей самий осібняк також попарив ізраїльську письменницю, яка стояла біля Й. Шефтеля. Її теж забрали до лікарні, а злочинця заарештувала поліція. Речник поліції відтак сказав, що його ім'я Ізраїль Егезкелі.

Як уже інформовано, процес відклику до Верховного суду мав початись у понеділок, 5-го грудня ц.р., але з уваги на смерть Д. Ейтана початок процесу переложено на 4-го травня 1989 року.

Але в цій ситуації невідомо, чи вдасться взагалі розпочати справу відклику, бо жаден адвокат не відважиться їхати до Ізраїля на оборону Дем'янюка, побоюючись за своє життя. Іншою альтернативою було б влаштування процесу в якійсь невтральній країні, але невідомо чи Верховний суд Ізраїля на це погодиться.

Деякі особи в Ізраїлі і в ЗСА почали висловлювати думки, що напад на Шефтеля ставить під сумнів „самогубство" Ейтана.

Інститут ім. В. Липинського пожвавлює наукову діяльність

Філядельфія. — У зв'язку з відзначенням свого 25-річного ювілею Східньо-Европейський Дослідний Інститут ім. Вячеслава К. Липинського розгорнув у 1988 році жваву суспільно-наукову діяльність. В рамках цієї діяльности відбулося, наприклад, три наукові імпрези для українського громадянства.

Перша імпреза відбулася у власному будинку 16-го січня 1988 року з приводу появи книги в пам'ять В. Липинського п.з. „Політичні і соціяльні ідеї Вячеслава Липинського", що була видана спільно з Українським Науковим Інститутом Гарвардського Університету, а оригінально появилася окремим томом „Harvard Ukrainian Studies". З доповідями виступили д-р Василь Рудко, який говорив про зміст і значення пропам'ятної книги, проф. Ярослав Пеленський, який проаналізував внесок В. Липинського в українську та міжнародну політичну думку, та д-р Роман Процик, який розглянув важливість книги про Липинського для міжнародного, зокрема, англомовного наукового світу.

Надзвичайно успішною і небувалою у Філядельфії подією була наукова імпреза, присвячена польсько-українським взаєминам, яка відбулася 28-го лютого ц.р. у приміщені інституту. У ній взяли участь три доповідачі з Польщі: проф. Краківського університету Ришард Лужни, який говорив про „Перспективи наукового відзначення 1000-річчя Хрищення Руси-України в Польщі", публіцист та член редколегії католицького тижневика в Кракові „Тигоднік Повшехни" Мацєй Козловський, який виголосив доповідь на тему „Польсько-українська війна 1918-19 років та перспективи польсько-українських взаємин" (до речі, книга М. Козловського про польсько-українську війну 1918-19 років появиться незабаром англійською, польською і українською мовами), та докторант Краківського університету Анджей Зємба, який доповідав про „Сучасні польсько-українські взаємини з релігійної перспективи".

На третій науковій імпрезі, яка відбулася в інституті 19-го березня ц.р., доповідав проф. Берлінського університету та директор Східньо-европейського інституту при цьому ж університеті Ганс Йоахім Торке про „Російсько-українські взаємини у XVII столітті. Взаємно небажане об'єднання".

Частиною усіх імпрез були цікаві дискусії, у яких брали участь також присутні слухачі. Після кожної імпрези запрошені гості мали нагоду угощатися смачним і обильним буфетом під зарядом гостинної Ірени Медухи, першого заступника президента і екзеку-

(Закінчення на стор. 3)

ЛИСТОПАДОВІ СВЯТКУВАННЯ У ЛЬВОВІ МАЛИ БАГАТО ЦІКАВИХ МОМЕНТІВ

Джерзі Сити, Н. Дж. — В доповненні до вісток, які подано в нашому щоденнику про Листопадові святкування у Львові на Янівському цвинтарі, щораз більше листів описують цю зворушливу і знаменну подію ще точніше.

У вівторок, 1-го листопада ц.р., на Янівському цвинтарі біля входу о год. 7-ій вечора зібралася львівська громада.

Виступив поет Ростислав Братунь і сказав, що сьогодні вони прийшли відзначити 70-річчя створення Західньої Української Народної Республіки і віддати шану полеглим героям України — Січовим Стрільцям, а зокрема ген. Миронові Тарнавському та президентові ЗУНР Костеві Левицькому. Розповів коротко про історію ЗУНР, створення УСС і їх ролю у визвольній боротьбі 1918 року, дальше історію знищення пам'ятника в 70-их роках і закінчив словами „Слава героям України" та заінтонував пісню Богдана Лепкого „Чуєш брате мій".

По закінченні пісні Братунь оголосив, що тепер відбудеться Панахида. Всі засвітили свічки і три священики в українському католицькому обряді відправили Панахиду по невідомому Січовому Стрільцю, як також К. Левицькому і ген. М. Тарнавському. Відтак всі відмовили тричі „Отче наш" і „Богородице Діво" і проспівавши кілька січових пісень із засвіченими свічками, рушили до місця колишнього пам'ятника і двох могил ще залишених і незнищених (Тарнавського і Левицького).

Було дуже урочисто і святково. В темноті тисячі людей зі свічками підійшли до місця меморіялу. Там над місцем знищених і сплюндрованих могил невідомих стрільців і над могилами ген. Тарнавського і президента Левицького ще раз відправили Панахиду і прочитали тричі „Отче наш" і „Богородице Діво" і знову люди заспівали стрілецьких пісень („Ой у лузі червона калина", „Їхав стрілець на війноньку" і інші). Теж саме повторили коло могили Ольги Басараб. Розійшлися всі десь по 9-й год. вечора.

Появився запис творів Ф. Ліста у виконанні української піяністки

Вашінгтон. — Британська фірма Клавдіо рекордс, яка спеціялізується в записах творів клясичної музики, випустила запис творів угорського композитора Франца Ліста у виконанні молодої української піяністки з Канади Дарії Теліжин. Офіційний „запуск" нового альбому під назвою „Дарія Теліжин виконує твори Ліста", що його влаштували спільно фірма Клавдіо рекордс і посольство Канади в Лондоні, відбувся 27-го жовтня ц.р. в приміщенні посольства. Розповсюдженням альбому, у формі касетки і компактного диску, займається велика фірма Гармонія Мунді.

Д. Теліжин.

Двадцятивосьмилітня Дарія Теліжин, уродженка Торонто, записала цей альбом минулого літа на фортепіяні марки Стайнвей в колишній катедрі на лондонській площі Сейнт Джанс Смит, яка славиться своєю чистою акустикою і тому часто є місцем концертів клясичної музики. Альбом складається із шедевру Ліста „Соната в Бе-моль" та двох перших з його славних Трьох Концертних Етюдів, „Іль Ляменто" та „Ля Леджієрца".

Виконання „Сонати" Д. Теліжин протягом останніх кількох років не раз викликало захоплення критиків. Ось що написав в амстердамській газеті „Гет Фатерланд" видатний голляндський критик Ян ван Воортуйзен: „Якби я був почув лише саму Лістову загальновідому, величну „Сонату в Бе-моль", я був би переконаний, що це я чув одного з найбільших піяністів. Свого часу я більш ніж раз чув її першого вчителя і я певний, що він не міг би їй дорівняти, бо він не міг би дорівняти ні Горовіцеві ні Андору Фольдес, але вона їм дорівняла! І то без жадних труднощів! Я, який почув понад 10,000 концертів і написав понад 8,600 рецензій, почуваюся просто зобов'язаний заявити, що після неймовірної гри Дарії Теліжин, я був цілковито приголомшений".

Ще перед його офіційним випуском минулого місяця альбом „Дарія Теліжин виконує твори Ліста" кількакратно передавався в етер радіостанціями у Вашінгтоні, де молода піяністка живе останніх три роки. „Я чув про вас, але ніколи не чув нічого у вашому виконанні, і мені надзвичайно приємно

(Закінчення на стор. 3)

Концертом релігійної музики Ню Йорк закінчив відзначування 1000-ліття Християнства в Україні

Об'єднані хори із солістами виконують кантату „Радуйся ниво неполитая".

Ню Йорк (В. Левенець). — В неділю, 20-го листопада ц.р., о год. 2:30 по полудні, тут у престижевій, новововідновленій концертовій залі Карнеґі Голл відбувся довгоочікуваний концерт релігійної музики для завершення відзначування ювілейних святкувань 1000-ліття Християнства в Україні, що його влаштував місцевий Метрополітальний Комітет, очолюваний мец. Романом Гуглевичем.

Очевидно, для успішности концерту приклали максимальних зусиль усі члени згаданого комітету, які, як це було видно із трьох великих імпрез 1000-ліття, мали повні руки праці.

Концерт був виїмковою імпрезою на високому рівні, до чого, в першу чергу, причинились мистецькі сили і солісти, виконавці програми. Партиципували у концерті: дівочий хор „Веснівка" з Торонто, Канада, під диригентурою Квітки Зорич-Кондрацької і акомпаньяментом Лариси Кузьменко; український чоловічий хор „Прометей" з Філядельфії під диригентруою Михайла Длябоги і з акомпаньяментом Ірени Пелех-Зварич; український мішаний хор „Думка", диригент Семен Комірний, акомпаньямент Татяна Поташко і солісти: Павло Плішка, бас, Метрополітальної опери, Тома Гриньків, акомпаньямент, Оленка Геймур, сопрано, Маруся Домбчевська, альт, Богдан Чаплинський, тенор, Стефан Шкафаровський, бас.

Присутні на концерті, а їх могло бути значно більше, пережили справжній мистецько-духовний пир. Хори і солісти виступали окремо і

(Закінчення на стор. 3)

ПРОФ. Д. МАРКУСЬ ДОПОВІДАТИМЕ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Окружна Управа Союзу Українок Америки запрошує членок і українське громадянство на ілюмінацію рукописів княжої доби з доповіддю та поясненнями проф. Дарії Маркусь. Імпреза відбудеться в п'ятницю, 9-го грудня ц.р., о год. 6-ій вечора у Пластовому Домі, 144 Друга авеню. По доповіді — кава і солодке.

БІЛОРУСІЯ ХОЧЕ СТВОРИТИ НАРОДНИЙ ФРОНТ

Лондон. — Як повідомив московський кореспондент лондонської газети „Індепендент" Руперт Корнвелл, не зважаючи на спротив зі сторони місцевих партійних властей, у Білорусії роблять заходи у справі створення Народного фронту на зразок аналогічних організацій, що появилися останнім часом у Прибалтиці. Керівник білоруського національного руху Василь Яковенко повідомив, що майже півтора місяця тому в республіці був створений організаційний комітет, а на місцевих підприємствах організовані групи підтримки.

„Ми чекаємо діялогу з керівництвом", — зауважив В. Яковенко, даючи зрозуміти, що лідери руху хотіли б заручитися благословенням партійної влади республіки перед тим, як провести установчий з'їзд свого Народного фронту. Такі з'їзди відбулися у Прибалтиці при згоді місцевих партійних керівників. Однак у Білорусії партійне начальство обвинуватило новий рух, який дістав назву „Толока", в „екстремізмі".

Яковенко, який є членом КПСС, заявив, що він всього-навсього хоче „створити риштування для перебудови". „Але партійні керівники кажуть, що Народний фронт непотрібний, тому що все і так в порядку", — сказав він.

„Толока", в яку входить багато молоді, тісно зв'язана з білоруською групою „Мартиролог", що є еквівалентом московського „Меморіялу", який керує рухом за будівництво пам'ятника жертвам сталінських репресій. 30-го жовтня міліція вжила сльозоточивий ґаз для розгону демонстрації білорусів, які закликали побудувати такий же монумент у Мінську.

Яковенко і його однодумці з жалем розповідають, що в республіці рідко можна почути рідну мову, а в Мінську, столиці Білорусії, залишилася всього одна білоруська школа. „Нашу культуру принижують, а мову іґнорують", — каже Яковенко. За словами кореспондента лондонської газети, довгий час цього було замало, щоб відродити національний рух, однак суспільні настрої в республіці почали мінятися після знайдення в Куропатах під Мінськом братських могил, в яких поховані останки тисяч людей, розстріляних сталінськими опричниками у кінці 1930-их років.

Від 1-го січня Білорусія, Прибалтика, Татарська автономна область і Свердловськ будуть в експериментальному порядку повністю переведені на самофінансування як офіційні лябораторії перебудови. Незрозуміло, чи поліпшиться в результаті цього економічне становище Білорусії, але якщо так, то місцеві власті уже скаржаться, що їм навряд чи дадуть скористати з плодів їх успіху. „Кожний рік приїжджі купують у наших крамницях товарів на 500 мільйонів карбованців, — сказав голова білоруського Держпляну Володимир Кебич. — Третина меблів і взуття і 80 відсотків телевізорів, які ми продукуємо, вивозяться з республіки".

ЗАТВЕРДИЛИ ПЕРШУ ФАЗУ ПЛЯНУ М. ҐОРБАЧОВА

Москва. — Верховна Рада СССР прийняла, більшістю голосів, першу фазу плянів генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради Міхаїла Ґорбачова, про зміни політики в Сов́єтському Союзі, економічної перебудови, зменшення впливів Комуністичної партії і передання багатьох політичних прероґатив Конґресові народних послів і, очевидно, Раді міністрів СССР, здемократизування виборчої системи, яка полягатиме на тому, що, наприклад, до Конґресу обиратимуть не одного, як досі, кандидата, а принаймні два на це саме місце і наданні більших прав „президентові", тобто дотеперішньому голові Президії Верховної Ради.

Для цього пляну потрібно було поробити зміни в совєтській конституції і змінити деяку частину законодавства, що й сталося тепер на сесії Верховної Ради СССР про яку іде мова. Проти цих змін, як відомо, гостро виступають деякі республіканські уряди, зокрема у прибалтиці, Вірменії, Азербайджані, Грузії та інших, вважаючи, що надання більше прав для голови нового Конґресу, створення посту президента країни, є властиво скріпленням централістичної влади в Кремлі, а не навпаки, як цього бажають республіки, поширення автономних прав для республік і зміцнення їхньої екзекутивної влади в керівництві імперією.

Правда, деякі республіки, наприклад, Естонська ССР, взагалі такого права в керівництві не хоче, а радше старається отримати повну суверенність і незалежність, хоч би етапами. До тієї ж цілі маршують також дві інші прибалтійські республіки: Литва і Латвія, а також Україна, хоч про це ще голосно, може з тактичних міркувань, не говориться.

Сам М. Ґорбачов заявив, що прийняття поправок до конституції і змін до законодавства, включно до лібералізації кримінальних кодексів є великим досягненням, зрушенням з місця застояної атмосфери. Без цих змін, на його думку, не можна було починати жадних ані політичних, ані економічних змін в СССР, зокрема тяжко було навіть говорити про демократизацію соціялістичної системи, бо дотеперішні керівні кадри так були пересяклі застойчевістю, безініціятивністю, очікуванням наказів згори, що вони вже не здібні були до жадної власної ініціятиви. Генеральний секретар ЦК КПСС, а тепер й президент перебудованої совєтської державної системи М. Ґорбачов, заявив делеґатам сесії Верховно Ради, що вони є учасниками і свідками нових перетворень в СССР, хоч на обличчях совєтських „парляментаристів", тобто депутатів, не можна було помітити жадного ентузіязму, — кажуть західні політичні спостерігачі і кореспонденти.

Чимало совєтських офіційних осіб, які, очевидно, не бажали бути названими, повністю погоджувалися з арґументацією академіка Андрея Сахарова, який перестерігав перед можливістю надуживання владою, не тепер за життя М. Ґорбачова, але може в недалекому майбутньому. Між іншим Сахаров критикував додатки до конституції, зміну законодавства і концентрацію влади в одних руках.

У СВІТІ

КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ Панами всеціло підтримує тамошнього військового диктатора ген. Антоніо Норієгу і намовляє його, щоб він кандидував на президента у чергових виборах, які мали б відбутися там в квітні наступного року. Клето Саюса, один із керівників Народної (комуністичної) партії заявив, що Панама дуже потребує таких керівників з кваліфікаціями Норієги.

БРИТАНСЬКА ГАЗЕТА „Індепендент" повідомила, що представники данського міністерства оборони були заскочені коли побачили, що до воєнної засекреченої бази під'їжджають тягарові автомобілі з познакою „Німецька Демократична Республіка". Підписавши договір у Відні про доставу матеріялів для будови летунської бази в Данії, речники НАТО думали, що домовленість наступила між ними і австрійською компанією, але документи виявили, що східньонімецькі автомобілі цілком легально прибули до Данії. Командир бази данський генерал Єгон Бек, наказав розвантажити привезені матеріяли далеко від бази і пояснив, що трапилася „помилка". Західні політичні і військові спостерігачі не задоволені таким виясненням і кажуть, що подібні помилки трапляються зачасто.

ІЗ ЗВІТІВ ГОЛОВНОЇ квартири Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) і західніх розвідчих центрів стало відомо, що країни комуністичного Варшавського Пакту перевищують числом війська і майже в усіх родах зброї. Циферні дані, які були виготовлені спеціялістами, служитимуть добрим арґументом для західніх делеґацій на Віденській конференції в справах роззброєння. НАТО вже давно настоювало на редукції війська і зброї східнім бльоком, але комуністичні держави жадали від Заходу показати добрий приклад. „Приклад можна показувати тоді, як Схід зрівняє спочатку свої збройні сили до теперішнього західнього рівня", — заявили представники НАТО у Брюсселі. Цього разу НАТО опублікувало порівняльні таблиці по всіх родах зброї, які наявно показують перевагу країн Варшавського Пакту.

В САЛЬОНІКАХ, ГРЕЦІЯ, закінчилася всесвітня шахматна Олімпіяда. Головний арбітр змагання югославський гроссмайстер Светозар Ґліґоріч повідомив, що серед чоловіків золоті медалі здобули совєтські шахісти; срібні медалі отримали британці, а бронзові голляндці. Серед жінок золоті медалі завоювали шахісти з Мадярщини. Зіркою Олімпіяди, без всякого сумніву, була 12-річна Юдіт Польґар, здобувши золоту медалю. Зібрані сміхом і жартами стрінули повідомлення про те, що дві срібні медалі належаться совєтській шахматистці Єлені Ахміловській, яка тепер перебуває з чоловіком-американцем Джаном Доналдсоном в Західній Німеччині. Медалі для Ахміловської були передані капітанові совєтської дружини Риммє Білоновой. Особисті речі совєтської спортовки забрали зі собою американські шахісти, а за медалями „вона повинна звернутись особисто до СССР", — заявив президент совєтської федерації шахістів Віталій Севастіянов.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ПЕРЕГОВОРИ між представниками совєтського уряду і муджагедінами, в Афганістані, зокрема в околиці Пешавару, ведуться завзяті бої між повстанцями і комуністичними місцевими військами, яких підтримує Москва і забезпечує їх зброєю і усім потрібним військовим вирядом. Тяжкі бої, з великими втратами в людях і матеріялі по обидвох сторонах, розпочались в першій половині листопада і тривають досі. Комуністи поставили собі за завдання не допустити муджагедінів до Пешавару, бо тоді буде загрожена столиця Кабуль і повстанці зможуть бльокувати головні шляхи постачання до Кабулю.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН у вівторок, 29-го листопада ц.р. виступив перед сенаторами-республіканцями на щорічному обіді, що відбувся в Конґресовій бібліотеці. Президент Реґен подякував друзям за підтримку протягом вісьмох років його президентства. Він також висловив надію, що на чергових виборах у 1990 році Республіканська партія зуміє повернути втрачену більшість в Сенаті, а законодавчо-виконавча влада здобуде необхідну єдність. Р. Реґен прихильно відгукнувся про діяльність лідера Республіканської партії в Сенаті Роберта Дола, назвавши його добрим другом, на підтримку якого він завжди розраховував і Дол завжди виправдував його надії. У відповідному слові Р. Дол назвав президентство Р. Реґена „роками величі", додавши, що республіканці завжди вважали себе авангардом Конґресу Сенатор пообіцяв, що він і його колеґи наслідуватимуть президента Реґена в майбутньому.

В СЕРЕДУ, 30-ГО ЛИСТОПАДА, в 12-му районі шкільної системи Бронксу в Ню Йорку відбулися батьківські збори спільно з керівниками шкіл. Збори проходили досить хаотично, батьки буквально вирвали мікрофон з рук одного з шкільних керівників Хозе Круза і сказали все, що вони про нього думають, скаржачись на недобре поводження з дітьми. Ще одного шкільного керівника Роберта Родріґеза та його спільників звинувачують у хабарництві та в тому, що вони створили спеціяльний фонд, гроші з якого використовували на власні потреби, прогулянки, поїздки тощо. Поліція розслідує вбивство, що сталося минулої весни, коли знайшли вбитим одного з працівників шкільної системи, який мав свідчити в суді. Поліція тоді визнала, що він покінчив життя самогубством, але тепер слідство поновлено. Один з працівників шкільної системи заявив, що готовий піти на все, заради того, щоб довести до кінця це заплутане слідство, що триває впродовж двох років. Дискусії в справі реорганізації шкільної системи Бронксу продовжувались працівниками адміністрації, які обговорювали таємниче зникнення зі скарбниці шкільної системи понад 1 міл. дол . Посадник Едвард Кач, який брав участь в обговоренні, заявив, що серйозних проблем не передбачає, а те, що сталося, можна легко виправити. На його думку, можуть бути перебільшення, тому слідство докладає зусиль для з'ясування, що відповідає дійсності.

ПРОТИ МАНГАТТЕНСЬКОГО адвоката Стейнберга отримано нові свідчення. Свідки розповіли, що Стейнберг прилюдно в автобусі розлючено наніс сильний удар маленькій дівчинці. Інші свідки повідомили, що Стейнберг в кінці минулого року жорстоко поводився з обома своїми дітьми. Ставлення його було настільки жахливим, що скандали й побої стали щоденними сценами. Минулого тижня стало відомо, що Стейнберг щоденно вживав кокаїн і протягом десяти років тероризував і бив членів своєї родини.

СОВЄТСЬКА СПОРТОВКА-ШАХІСТКА Єлена Ахміловська, яка приховано від усіх, зокрема від совєтських тренерів й опікунів, вийшла заміж у Сальоніках у Греції за американця Джана Доналдсона, переїхала з чоловіком до Франкфурту у Західній Німеччині і там отримала американську візу. Подружжя не хотіло чекати в Сальоніках, бо поголоски про їхній шлюб почали поширюватись й існувала загроза, що її схоплять і силою відставлять до Совєтського Союзу. В СССР залишилася її донька від першого чоловіка, яку Доналдсони старатимуться спровадити до З'єднаних Стейтів Америки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40 00 6 months — $22 00 3 months — $12 00
UNA members 1 year — $15 00 Change of address — $1 00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою
За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40 00 на півроку — $22 00 на 3 місяці — $12 00
Для членів УНСоюзу $15 00 річно За кожну зміну адреси — $1 00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P O Box 346 Jersey City N J 07303

Відмова візи Ясірові Арафатові

Палестинська Визвольна Організація має за собою довгий список терористичних актів. Її лідер Ясір Арафат став наче символом цієї організації і в очах багатьох чужинців — символом тероризму. Але антична римська мудрість викувала правду: „Часи зміняються і ми зміняємось з ними". Ясір Арафат приїздив уже до Ню Йорку у 1974 року на запрошення від комуністичних і „невтральних" членських країн і його там тріюмфально вітали. Тоді це була виразна демонстрація проти Америки. Але від того часу багато змінилося. Увесь міжнародний політичний світ признав, що без конструктивного полагодження проблеми палестинців, колишніх автохтонів території, на якій існує держава Ізраїль, не можна завести тривкого миру на Близькому Сході. Проти Ясіра Арафата була сильна внутрішня опозиція, так само йорданський король Гуссейн зірвав був із ним зв'язки. Проте, остаточ но перемогла популярність цього діяча і недавно була в газетах світлина, як він обіймається з єгипетським президентом Госні Мубараком і як він замирився з йорданським володарем Гуссейном — союзниками Америки.

Дня 15-го листопада цього року в надбережній місцевості Тунізії відбувся великий з'їзд провідних арабських діячів, які після дводенної конференції проголосили довгий комунікат, в якому прийняли колишню резолюцію Організації Об'єднаних Націй, що визнає ізраїльську державу та засудили терористичні методи. Ясір Арафат подався на візу до Америки, щоб ширше вияснити становище палестинців та взагалі арабського світу. Але державний секретар Джордж Шулц відмовився видати йому цю візу. Всі західні союзники Америки, включно з британським міністром закордонних справ, визнали це рішення за помилку. Не було ні однієї поважної газети в ЗСА, яка схвалила б те рішення Шулца. Офіційний комунікат з Білого Дому недвозначно підкреслив, що таке рішення прийняв Шулц, а президент Реґен йому не спротивився. Шкода, бо це він повинен був зробити. Джордж Буш не лиш, що дізнався про це рішення „пост фактум", але покищо він ще офіційно не урядує Популярний нюйоркський щоденник „Дейлі Нюз", виступивши різко у своїй передовій статті п. з. „Слова не кулі — навіть Арафата", пригадав, що основою американської Конституції є право вільного голосу, — тим паче на території Організації Об'єднаних Націй, які взагалі зійшли до ролі трибуни, з якої пливуть потоки слів, часто без значення.

Ширший комунікат Державного секретаріяту з вияснюванням причин, чому Ясірові Арафатові відмовлено право в'їзду до ЗСА, промовчує, що на терені ООН промовляли вже десятки насправжніх терористів. Бо в комуністичних країнах панує терор і в СССР, який належить до членів-засновників ООН і є одним із п'ятьох постійних членів Ради ООН з правом вето, за режиму Леніна-Сталіна і його наступників вигинули мільйони невинних жертв тамошньої терористичної системи.

Очевидно, на випадок приїзду Арафата до Ню Йорку десятки тисяч жидів робили б бурхливу демонстрацію. Але нюйоркська поліція, скріплена пожежною сторожею, панувала б над ситуацією. І це було б куди менше лихо, аніж перенесення на один-два дні Генеральної асамблеї ООН до Женеви, щоб там вислухати Ясіра Арафата. І коли появився офіційний американський комунікат, що в тому засіданні візьмуть участь також ЗСА, то це важкий удар по престижеві Америки. Це компромітація Шулца, який скомпромітував Америку. Джордж Шулц має за собою вже такі акти, як видача большевикам Мирослава Медведя й Івана Дем'янюка. Джордж Буш зробив мудро, що не включив Шулца до свого уряду. Як можна завести мир на Близькому Сході і затулювати рот головному контраґентові? Сказав французький дипломат на Віденській конференції 1815 року: „Це гірше, як злочин, бо глупота".

НЮ ЙОРК СТАВ СПРАВЖНІМ полем битви між двома колюмбійськими бандами, що постачають і поширюють наркотики в Америці. Протягом одного лише серпня кількість вбивств у Ню Йорку збільшилася вдвічі. Це має прямий зв'язок зі збільшенням ввозу наркотиків. В чорних списках на вбивство з'явилося ім'я посадника Ню Йорку Кача, тому він тепер ходить по вулицях під постійною охороною.

У ЗСА вибрано нового президента, колишнього віцепрезидента Джорджа Буша. За черговістю, він буде 41-им президентом ЗСА. Вибори попередила довга, дуже завзята і настирлива передвиборча кампанія. Деякі закордонні кореспонденти, що перебувають у цій країні довший період часу, схарактеризували доволі влучно проміжок передвиборчої кампанії, що в ній неначебто змагалися заволодіти три концепції: пошуки за неоскверненою політичною правдою; закріплювання принципів виідеалізованого американського патріотизму; поборювання загрозливого і підступно закамуфляжованого, розкладницького лібералізму.

Програв опонент Джорджа Буша Майкел Дукакіс, якого ми в ранніх початках президентської кампанії назвали: „Дукакіс протиоборонний кандидат". („Свобода, ч:128 з 8-го липня 1988 р.). Уже в тому часі ми передбачували, що він — це типічний продукт крайньо-лівого лібералізму, а згодом, Дукакіс признався публічно під кінець кампанії, що, він — таки дійсно є такого типу лібералом...

Дукакіс був зовсім протилежним у своїх настановах до поглядів Дж. Буша, який пропагував — „Добробут і мир через силу ЗСА" й тісну співпрацю із державами, що є членами НАТО. Нового президента слід розглядати, як такого, що репрезентуватиме, а навіть і продовжувати еру Реґена, який у своєму вісімрічному владуванні, зумів добитися таких політичних та економічних досягнень, які вмостили ЗСА на чоло світової потуги.

Ярослав Курдидик

ХЕМІЧНА ЗБРОЯ НА ПОСЛУГАХ НОВОГО ТЕРОРИЗМУ

Є, однак, ще й досі вельми скомплікована проблема, якої не зумів повністю розв'язати Реґен, і що її успадковує новий президент Дж. Буш. Це справа постійної загрози з боку назріваючої хемічної війни.

Цю постійну і сливе невідхильну проблему актуалізувала сесія у ООН, що розпочалася ще у початках жовтня ц. р. Вона із незначними перебоями продовжується далі і в ній виступило досі 48 представників із різних держав, а в тому числі — осередком уваги, був виступ президента Реґена, в якому він не тільки, що пригадав, але теж і підтверджував, що, мовляв, — „хемічна і біологічна зброя, це терор і страхіття, які переходять межі людської уяви, що своєю загрозливою нищівністю можуть дорівнювати навіть і нуклеарній зброї. Та найжахливіше в цьому, що продукція цієї зброї, хоч і дешева, але і надмірно руїнницька; своїми нищівними засобами вона неначебто і промовляє і заохочує, щоб її продукували всі ці держави, які під сучасний момент, не можуть продукувати власними силами, модерної конвенціональної, або атомової зброї.

Після цього такого масового виступу в міжнародній Комісії ООН про роззброєння, усі представники наголошували, щоби розпочати негайно перевірку, котра із-поміж держав допускається ерозії хемічної зброї, яку ухвалено ще у 1925 році. А далі, що не зважаючи на те, що хоч від того часу підписало в Женеві 103 держави про заборону вжитку хемічної зброї і міжчасі поробилися деякі виломи у цього договорі.

Після 1915 року, що в ньому вживали хемічну зброю Німеччина, Великобританія, Італія, Еспанія і Японія — до країн, які почали нагромаджувати запаси хемічної зброї, зараховують тепер ЗСА, СССР, Францію та Ірак. І саме якраз тепер заактуалізував справу вжитку хемічної зброї під час війни Ірак у зударах з Іраном. Потрібно було чекати, аж до закінчення Іраксько-Іранської війни, щоб наочні свідки мали змогу ствердити, що Ірак таки вживав т. зв. „муштардовий ґаз" проти цивільного населення курдів, у відплаті за те, що курди, яким Іран дав був деякі обмежені автономні права і зброю, заставив був їх за це, воювати на північному гірському обширі проти Іраку.

Комісія, яка оглядала тих перебіжчиків, яким вдалося проламатися і перебитися на турецький бік, ствердила страхітливі наслідки цих, як їх назвали — „хемічних поранень". Опухи із відкритими ранами, послаблення, а то і зовсім втрату зору, діймаючі пошкодження легенів і взагалі цілої віддихової системи.

У міжчасі за почином Уряду ЗСА, створено окрему міжнародну народну Комісію, що складається із 47-ми держав, яка наклала на Ірак ембарґо всяких мілітарних і технологічних засобів та припинення економічної допомоги.

Як стверджують знавці із продукції хемічної зброї — її продукція не зменшується, а зростає і починає приймати форми повної модерної перебудови на окрему вельми софістиковану зброю, яку можна буде переносити не лиш у закидуванні ракет і стрілен навіть у найглибше вороже запілля, або перекидання при допомозі малих парашутних десантів у дуже змініятюризованих і сконденсованих капсулах у кожний стратегічно важливий обшир.

Ось, появилася, таки насправді тривожно-загрозлива вістка, що поруч держав, які мають спроможність продукувати свою власну хемічну та біологічну зброю —як Індія, Пакістан, Західня Німеччина, Ізраїль, Південна Африка, Еспанія і Бразилія, — то під сучасну пору, продукує і нагромаджує хемічну зброю теж і Лівія. А всім відомо, що цю державу очолює — „батько", всяких перманентних засобів, родів і виявів тероризму, — якому на ім'я, Муаммар Каддафі...

А від цього провідного терориста — ледве чи можна буде сподіватися будь-якої злагоди у плянуваннях його дотеперішньої тактики Досі, появилося чимало здогадів у міжнародній масовій інформації, що може вже і в не надто далекому часі — Каддафі розпічне зовсім нові трагічні в своїх наслідках — терористичні виступи при допомозі хемічної зброї.

Андрій Бук

ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД

III.

Постмайстер А. Френк з 1-им жовтня урухомив станиці на провінції і збільшв години праці включно до суботи, через збільшені доходи піднесенням цін на поштові значки, що зменшило дефіцит. Рівнож впровадив телефонічне пересилання грошей, через експрес грошовий переказ. Сьогодні пошта, яка має 40,000 поштових станиць, з бюджетом 31 міл. дол., затруднює 800,000 працівників, які доставляють річно 160 біл. різного роду пошти. 700 листів, журналів, пакетів річно дістає американський громадянин, а 150,000 авт робить 100 міл. достав денно.

Конґрес і Сенат ухвалив і Президент підписав ліквідацію 11-ох старих, непотрібних військових баз, що заощадить 2.5 біл. дол.

ЗСА заплатили в жовтні 44 мільйони долярів внесків до ООН за 1988 рік і 86.6 міл. дол. з 144 мільйонів залеглих, що їх ухвалив Конґрес. Не заплатили 59 міл. дол. до Світової організації здоров'я і 520 міл. дол. до Аґенції міжнародної атомової енергії поки адміністрація ООН не змінить бюджету і адміністраційної структури, а СССР не зменшить персоналу: ЗСА платять річно 212 міл. дол. внесків до ООН.

Із 1-им січня 1989 року 38.5 мільйона емеритів дістане 4 відс. інфляційної підвишки пенсії, в пересічі 21 дол. місячно. Рівночасно будуть обтягати місячно 7.10 доляра більше, разом 31.90 на медікер. Число емеритів щомісяця зростає. Сьогодні на 100 працюючих є 30 відс. емеритів.

Комісія 12-ти держав Европейської економічної спільноти (320 мільйонів населення), через підписання спільного, вільного від мита торговельного договору сподівається великого, від 3,5 до 7 відс. економічного росту, найбільшого від 20-ти років. Безробіття сьогодні в пересічі 11 відс., найбільше в Еспанії (20 відс.), найменше в Портуґалії (6.5). Інфляція у всіх державах зростає, найбільше у Великобританії (6.4 відс., найбільша від чотирьох років), мортґеджі 12.75 відс. тому піднесли дискантову стопу. У Франції і Еспанії сильно зросли гуртові ціни (5.5 відс.).

Уряд Ярузельського в Польщі, після двохрічних старань знову став членом ММ Фонду і Світового банку (втратив в 1950 році) і дістав 18 мільйонів долярів позику для експорту морожених харчів, м'яса і ярини до Західньої Европи. Крім того Світовий банк дасть додаткових 250 міл. дол. позики на наступний рік. Польща сьогодні винна 41 біл. дол., з чого 27 біл. 17 державам Европи і платить наразі відсотки лише від 10 біл. дол. річно. В Японії торговельний дохід за жовтень зріс на один більйон долярів 7.2 біл., але зі ЗСА зменшився, десятий місяць під ряд, імпорт зріс на 28 відс. (3,5 біл. дол.), а експорт всього 8 відсотків. Домагання американського Уряду збільшити імпорт фармерських продуктів включно з рижом Японія відкинула, головно через риж, бо вже імпортує на одинадцять більйонів долярів річно. Уряд постійно стежить за врожаєм рижу, десятки разів підвищував ціни фармерам для збільшення його продукції, який культивований від 2,000 років став народним харчем, споживаний три рази денно включно до шкіл для дітей, на друге снідання. Цінений як національна ідентичність помагає економіці, бо становить 40 відс. сільсько - господарських продукців. Останньо Уряд Реґена відкинув домагання Японії знести 18-місячне ембарго на імпорт японських електронічних продуктів. Експорт американських електронічних продуктів за 9 місяців ц.р. зріс на 10.5 відс. (183 біл. дол.).

Майже чотирирічна перебудова економіки в Совєтському Союзі завела. Дальше брак харчів і речей першої потреби. Боротьба з алкоголем спричинила брак цукру, через гонення самогону, якого не можна дістати й на бонди. Через брак технології і капіталу Заходу Ґорбачов крахуючої економіки не врятує. Трирічні зниження ціни на оливу спричинили втрату 66 більйонів долярів. Катастрофа чорнобильського реактора коштувала 13 більйонів долярів. Секретар фінансів Б. Ґостев, подав, (перший раз в історії Совєтського Союзу, що дефіцит бюджету ц.р. буде 59 біл. дол. (7.3 відс. державного бюджету), який триває вже багато років, через недомагання в сільському господарстві і деяких секторах індустрії. 24,000 підприємств дефіцитові, які треба ліквідувати. Згадав про інфляцію (1.5 відс.), не подавши причин. Приватні совєтські економісти подають 7 відс., яка зростає з року в рік, через збільшений випуск гроша на ринок, через що він тратить на вартості. Не згадав нічого про безробіття, яке від трьох років зростає

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про невмирущість слова „з уст до уст"

Цікаве це явище: живемо в добі технології, де телевізор, комп'ютор „фекс" і радіо прискорюють передачу вісток так, що доходять вони до кожної людини, в якої під рукою радіовий апарат, або телевізор. А все ж, не зважаючи на це, трапляється багато випадків, де таки найважливішою видається передана вістка „з уст до уст" так, як це було протягом віків. Єдина хіба різниця існує в тому, що таке передавання „з уст до уст" відбувається тепер рідше особисто, а більше телефоном, що тепер заступає тут нам у вільному світі майже всеціло товариське порозуміння, бо хто має час на відвідини чи зустрічі?

Характеристичним також у передаванні вісток є те, що, звичайно, йдеться про погані, сумні, а то і трагічні вістки, а рідко передаються радісні новини.

Звичайно, повідомлення, що їх слухаємо по радіо чи у новинках телевізійних каналів, тримаються точно фактів, але з вістками передаваними давнім звичаєм, то вже інакше, вони зміняються в залежності від характеру та темпераменту людини, яка їх почує і зразу передає іншим знайомим. І так кожна вістка набирає на драматичності, побільшається з години на годину і вже немає сили, щоб цю хвилю фальшивих інформацій спинити. Хоча буває, що ці вістки виходять на шкоду поодиноких осіб чи цілої громади.

Таким живим доказом, як сильною ще є сьогодні новина передавана „з уст до уст" була дуже свіжа вістка, яку ми почули дослівно вчора, тобто у вівторок 29-го листопада.

На підставі ранніх вісток у радіо та відтак потвердження їх пресовим агенством Ассошієйтед Пресс — в Єрусалимі згинув трагічно один із оборонців Івана Дем'янюка Дов Ейтан, який вискочив з вікна 15-го поверху. Розуміється, ця трагічна подія мусіла порушити цілу українську громаду на американському континенті і коментарі до неї різні. Але нам не йдеться про те, а про факт, що хтось десь недослухав добре радіової інформації і як вогонь по нашому Ню Йорку та околиці пішла „з уст до уст" вістка, що це сам Дем'янюк, кинувся із 15-го поверху та загинув.

Телефон у нашій редакції дзвонив майже безперестанку із запитами чи дійсно так сталося, але швидколетним метеором поширилася фальшива інформація. Розуміється ті, які завжди готові драматизувати події додавали до цього свої коментарі, які вже в другій інтерпретації ставали „фактами". Так до вечора вже було відомо, що буцім то згинув не лише Дем'янюк, але й двох інших оборонців, що його зумисне скинено з вікна і т. п.

У поспіху поширення поганої вістки ніхто не застановлявся, що І. Дем'янюк перебуває у в'язниці, де вікна напевно за ґратами, що там ледве чи є 15 поверхів і що він під постійною обсервацією сторожі і телевізійної камери. Ніхто вже також і не думав, що масове самовбивство не надто правдоподібне.

От так саме ми мали „гарячий" доказ, як невмирущими є передавані від людини до людини вістки, а скільки різних прикладів можна знайти у нашому особистому чи громадському житті. Спробуйте тільки розповісти, що хтось із загальновідомих осіб хворий — до 24 годин уже довідаєтеся з іншого джерела, що він „вмираючий". Попробуйте натякнути, що на якомусь засіданні була темпераментна виміна думок поміж присутніми, — на другий день вже розповідають, що це товариство зовсім розбилося. Коли скажете своє враження з мистецької імпрези не надто похвально, на другий день поширюється вістка, що ви її зовсім „скритикували".

В особистих справах вістки „з уст до уст" — не менше небезпечні. Ось, наприклад, скажіть знайомі, що одне подружжя має непорозуміння і почекайте, а до кількох днів довідаєтеся: „Чули? Р-ські розводяться...

О-КА

Іванна Савицька

Постійному ювілятові

Людина старіється до вісімдесятого року життя. Тоді рахують її літа, порпаються у минулих подіях, відбирають зерно від полови, іноді саме лиш зерно, бо полови та людина не мала, а дуже часто вихваляють полову, роблячи з неї непроминаючі вартості.

Після вісімдесятки, — життя біжить стрімголов, наче доміно. Сім років більше, чи три менше, — не грає жадної ролі, коли ця людина духом сильна, індивідуальність переростає на дві голови інших, коли вона вповні активна, здорово думаюча, з непомильною пам'яттю, з величезним знанням історії. Такій людині не рахують років, і про такого ювілята будемо зараз говорити.

Коли б ви випадково найшлися о 6-ій годині ранку на 17-му поверсі житлового будинку Павла Гука в Джерзі Сити, Н. Дж., ви б почули якийсь підозрілий стукіт, якусь „музику" наймодер-

(Закінчення на стор. 4)

Роман С. Голіят

ПОЛЯКИ ПРО ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Bohdan Chmielnicki, Janusz Kaczmarczyk, Zakład Narodowy imienia Ossolińskich, Wydawnictwo Wrocław-Warszawa-Krakow-Gdańsk-Lódz, 1988, 272 st.

Януш Качмарчик поділив свою працю на такі розділи: „Вступ"; „Політична едукація"; До гетьманської булави"; „На вершку слави"; „У власній пастці"; „Під царським берлом, і епілог".

У вступі автор вказує, що козаки були готові віддати за Богдана Хмельницького своє життя. Православне духовенство, вітаючи його в пам'ятних часах розквіту Руси коло Золотих Воріт, бачили в ньому від Бога даного визволителя. Для шляхетського суспільства Річпосполитої обох народів, він був уосібленням зла, справжнім антихристом, хоча були й такі, що бачили в ньому каральну руку Створителя.

Справді, трудно знайти в історії постать, котра б, так як Богдан Зіновій Хмельницький, стрінулася у сучасних і нащадках з різними крайніми оцінками. Українські селяни не думали входити під будь-яке панування, а вже з цілою певністю, під пануванням царя Олексія Михайловича. Вони добре знали, що це не покращає їх долі. Зрештою, і сам цар досконало здавав собі справу чим могло грозити поширення селянських виступів на московські землі. Рік 1648, був роком великих народних розрухів, які в першу чергу охопили саму Москву.

Так, за словами Качмарчика, в історіографії постали принайменше три зображення Хмельницького, але, хоча всі вони є вислідом інтерпретації цих самих джерел, то, одначе, жаден не дає об'єктивного опису постаті найбільшого з козацьких гетьманів. Для того також існує конечність ведення дальших дослідів, завдаючи джерельним матеріялам нові питання. Тільки на цій дорозі — стверджує Качмарчик, — ми можемо знайти відповідь на питання, ким був і до чого стремів Богдан Хмельницький.

Богдан Хмельницький народився 1595 року в Чигирині, у столиці козацької України. Його батько Михайло, був підстаростою. Герб Богдана Хмельницького знаходимо на титульній карті реєстру Запорізького війська зборівської угоди й на кількох універсалах, які видав монастирям Хмельницький, що забезпечували церковну власність.

Історики назагал згідні, що Богдан Хмельницький на ту добу був освіченою людиною. Передусім, він поправно послуговувався письмом і добре радив собі латиною. Ця мова була універсальною мовою того часу. З канцелярії гетьмана, в якій працювало 16 писарів, більшість листів писав латинською мовою генеральний писар Іван Виговський, одначе, Богдан Хмельницький у безпосередніх переговорах із закордонними представниками не користав з його послуг. Там читаємо, що венецький посол розмовляв з Хмельницьким у чотири очі й оба досконало себе розуміли. Хмельницький завдячував знання латини кількарічному перебуванню у львівській єзуїтській колегії у Львові.

Рік 1620 приносить нам точну інформацію з життя Богдана Хмельницького. В тому році, він при боці свого батька, брав участь у рядах гетьмана Станислава Жулкевського в боротьбі з турками під Цецорою. У цій битві загинув його батько Михайло, а він попав у турецький полон у якому перебув два роки.

У 1625 року Хмельницький оженився з Анною Сомківною, сестрою Якима Сомка, багатого переєславського козака. Суботівський двір вкоротці поповнило численне потомство, чотири доньки й три сини.

Автор згадує, що козаки до 1620 року були індиферентними відносно віровизнання і не висували в цій справі жадних постулятів до Річпосполитої. „Як розумний чоловік і безстрашний герой Хмельницький викинув зі свого серця давню свою ненависть супроти мусулманської релігії. У порозумінні з татарами Хмельницький воював проти польських з'єднань під: Жовтими Водами, Корсунем, Білою, Церквою, Пілівцями, під Замостем, мав 200-тисячну армію, яку епідемія і надходяча зима примусила до відступу в Україну. Там читаємо, що головною причиною поразок коронних військ були кардинальні помилки, які зробив Миколай Потоцький, який з причини постійного пиянства затратив військо. „По прогрі під Корсунем ситуація Річпосполитої видавалася безнадійною. Козаки й татари вдерлися аж по Білу Церкву, беручи велику здобич. Напевно, коли б їх не затримала Божа сила, вони могли забрати без жадного опору Краків і Варшаву". Хмельницький в'їхав до Києва. Біля Золотих Воріт вітало його православне духовенство і учні Могилянської Академії, які виголошували панегірики на честь переможного гетьмана. „Почув отож Хмельницький, що він є 'Мойсеєм руської віри' і від Бога даним визволителем, на підтвердження тих слів пригадано етимологію імені Богдана, тобто від Бога даний". (стор. 78).

Козацький гетьман крім політичного таланту був обдарований ціхою, яка позволяла йому використати цей талант — далекозорість получену з вмінням тверезо оцінити ситуацію.

Хан здавав собі справу зі шаленого росту сили козаччини, яка ставала рівнорядним партнером для хана. Поразка Яна Казимира означала унезалежнення козаків від їх татарських союзників. До цього Іслам Ґерей не хотів допустити. Тим більше, що йому були відомі контакти Хмельницького з царем Олексієм Михайловичом, які були перестoрогою для цілої татарщини. Гетьман бачив будучність України в рамках польсько-литовської держави й тому аксіомові підпорядкував свою програму, що наглядно видно у точках зборівської угоди.

Автор підкреслює, що зборівська угода стрінулась з односторонніми оцінками істориків. Для козаччини, як і для Річипосполитої, з різних причин ця угода була прямо конечною. Хмельницький очевидно прагнув в тому часі до стабілізації ситуації в Україні на підставі зборівських постанов, скоро реаґував на сиґнали, які вказували на їх ламання, інформуючи про свої потягнення короля Яна Казімєжа і київського воєводу Адама Киселя. Від хвилини повороту зі Зборова, гетьман перебував у Чигирині, а бо в поблизькому Суботові, займаючись виключно внутрішніми справами.

Татарська зрада під Зборовом перекреслила пляни будови політичної незалежности України на руїнах

(Закінчення на стор. 4)

У Венесуелі відсвятковано Тисячоліття

За почином Юліяна Жизневського зорганізовано в Каракасі, Венесуеля в минулому році Ювілейний Комітет для святкування Тисячоліття Хрищення України. Провід комітету доручено Ю. Жизневському і Осипі Король. До праці запрошено Наталію Хрущ, Марію Мазняк, Федора Войціховського, д-ра Романа Припхана та автора оцих рядків. До Почесної Президії запрошено обох наших душпастирів: о. митрата Леоніда Лотоцького від УАПЦ та о. Зенона Хруща від УКЦ. На численних засіданнях устійнено дату й програму свята. В програму мали ввійти: Служба Божа, мистецькі виступи місцевих виконавців, особливо шкільної молоді та запрошених артистів і під кінець традиційний обід.

Слід згадати, що ще минулого року, містоголова комітету О. Король подумала про це велике свято й при допомозі інших осіб з Об'єднання Українських Жінок у Венесуелі — Н. Хрущ, Марусі Наумко та Олі Перез — зорганізувала вишкільний табір, де діти вивчили кілька пісень для цих святкувань. За порадою Миколи Чорного з Америки комітет вислав двох таборовиків на Кобзарський курс у Емлентоні Па.

Ще запрошено до співпраці місцевий танцювальний гурток „Барвінок", що продовж 13-ох років під проводом своєї організаторки Марусі Юдін-Шутало здобув багато нагород, захоплюючи красою наших танків чужу публіку.

Дня 24-го вересня ц.р. о год. 12-ій полудня почалася наша торжественна Служба Божа в храмі Пречистої Діви з Помпеї, при співучасті апостольського нунція, трьох епископів, вісьмох священиків та численних парафіян. Опісля Ю. Жизневський привітав гостей, зібраних у храмовій залі й у кількох змістовних реченнях з'ясував значення християнства в державному й суспільному житті українського народу. Відтак танцюристи „Барвінку" привітали апостольського нунція хлібом-сіллю та виконали кілька танців. В перервах молоді бандуристи, брати Юрій і Михась Якимці, відспівали під супровід бандур кантату „Святий Юрій" та заграли на бандурах „Буковинку".

Згодом скрипаль проф. Богдан Хрущ, соліст Міської опери в Міямі, та піяністка д-р Велія Хрущ майже пів години чарували публіку своєю віртуозною грою, виконуючи „Фантазії" на українські теми та „Циганські мелодії" еспанського композитора Сарасате. Після цього чудового концерту слідував обід.

Святкування відбулися в напрочуд милій атмосфері. Духовний провід і вірні наших церков відмітили побратерськи цю важливу подію нашої історії і всі учасники були дуже вдоволені, хоч і належало б згадати деякі недомагання, щоб виминати їх у майбутньому.

Жалко, що комітет не подбав про виконання деяких творів наших церковних клясиків, як Бортнянського, Веделя чи інших наших композиторів.

Теж невлучним було скорочення програми концерту коштом діточого виступу, мовляв, щоб приспішити обід. Тут треба згадати, що під проводом Н. Хрущ зорганізовано діточий хор та скромний терцет, що мали виконати в часі святкування наші релігійні пісні та в'язанку наших колядок. Діти вправляли майже цілик рік з надією, що будуть учасниками цього неповторного ювілею та вийшло так, що їхні надії і зусилля були даремні.

Уважаю, що подібні випадки небажані, дивлячися чи то з точки погляду національних, чи виховних цілей і не належить їх більше повторяти.

Інж. Федір Якимець

СУД НАД ОЛІВЕРОМ НОРТОМ може причинитися до розсекречення державних таємниць. Як уже повідомлялося, колишній член Ради крайової безпеки вимагає через адвокатів майже 3,500 секретних документів, які нібито потрібні для його захисту. Прокуратор стверджує, що для захисту О. Норта немає жадної потреби використовувати секретні документи. О. Норта звинувачують в незаконному постачанні зброї борцям за визволення Нікарагуа. Існують підозріння, що в заговорі брали участь також віцеадмірал Джан Пойндекстер, що був дорадником президента в справах крайової безпеки, генерал-майор резерви Ричард Сікорд і бизнесмен з міжнародними зв'язками Алберт Гакім. В цій незаконній акції використовувалися фонди, здобуті від продажу зброї Іранові. Суддя Гергард Геселл попередив президента Р. Регена, що надасть підсудним повну свободу для захисту. Геселл радив Президентові помилувати винуватців „Ірангейту", щоб не допустити до розголошення секретних документів.

Інститут...

(Закінчення зі стор. 1)

тивного директора інституту, яка вклала багато зусиль у підготування цих успішних імпрез.

Інститут відзначив належно 1000-річний ювілей Хрищення Руси-України. Наприклад, він співпрцював з численними українськими науковими установами у влаштуванні Наукового Конґресу у 1000-річчя Хрищення Руси-України, який відбувся в Мюнхені навесні 1988 року. Президент інституту Я. Пеленський, член Програмової комісії цього конґресу і член редакційної колеґії видання його матеріялів, виступив на цьому конґресі з доповіддю на тему „Ідеологічна боротьба за київську спадщину: початки і ранні наслідки". Крім цього, Я. Пеленський взяв участь у міжнародному конґресі 1000-ліття Християнства Руси-України, що відбувся заходами Українського Наукового Інституту Гарвардського університету у квітні 1988 року в Равені, (Італія), де він мав доповідь на тему „Боротьба за київське наслідство (1155-75): релігійно-церковний аспект". На Міжнародному конгресі про початки слов'яно-візантійського християнства та Хрищення 988 року, який був влаштований Інститутом польської християнської культури та Італійським історичним інститутом середньовічних студій в травні 1988 року в Римі, Італія, д-р Я. Пеленський доповідав про „Початки московських церковно-релігійних претенсій до київської спадщини". Проф. Пеленський також взяв участь у науковому конгресі про 1000-річчя християнізації в Русі, який влаштував Інститут ім. Джорджа Кеннана при Вілсонському центрі Смітсоніян інституції у Вашінґтоні в травні 1988 року, де він виступив з доповіддю на тему „Боротьба за спадщину Митрополії Києва і всієї Русі (поч. XIV століття — 1458): ідеологія і політика сили".

Інститут ім. В. Липинського і Українська Вільна Академія Наук спільно влаштували в листопаді 1988 року наукову конференцію, присвячену тематиці „Сучасний стан в Україні".

Якщо йдеться про видавничу діяльність, то Інститут видав у цьому році подвійний, 400 сторінковий 6-7 том журналу „Віднова", присвяений тематиці „Гласність, перебудова і українська дійсність", та інформаційну 12-сторінкову брошурку в англійській і українській мовах про мету, досягнення та перспективи Східньо-Европейського Дослідного Інституту ім. Вячеслава Липинського з нагоди його 25-річної наукової діяльности.

Збирають усні записи з часів Другої світової війни

Минуло понад 40 років як скінчилася Друга світова війна. Люди, які пережили ті страшні роки старіються і поволі вимирают. А з ними йдуть в домовину цінні особисті пережиття.

Щоб українська історія не затратила цих дуже важних доповнень до „офіційної" історії почався проєкт роблення інтерв'ю та награвання на звукову стрічку спогадів людей, які пережили Другу світову війну. Таке доповнення історії особистими спогадами тепер вважається істориками дуже важним.

Щоб дати нагоду якнайбільшому числі українців довідатися про методику т. зв. усної історії, тобто звертатися, що питатися, що накручувати, що з тим робити і т.п., відбудеться одноденна майстерня в суботу 10-го грудня в приміщенні Інституту св. Володимира в Торонто.

Цією майстернею проводитимуть фахівці методики усної історії з архівів онтарійського уряду. Вступ на майстерню безплатний, але організатори просять, щоб ті, які візьмуть участь у ній зробили кілька інтерв'ю та зложили їх до архівної збірки Українсько-Канадського Дослідчого і Документального Центру (УКДДЦ).

УКДДЦ вилонився з Комітету Дослідження Голоду в Україні, який видав фільм „Жнива розпачу". До центру належить група людей, яка збирає важливі матеріяли про Україну та українців під час Другої світової війни, впорядковують архів, стараються зібрати каталог українських архівів у світі, та переводять інтерв'ю з українцями, які пережили Другу світову війну.

Тепер УКДДЦ звертається до уряду за фондами, і тому фінансова підтримка української громади є особливо важною.

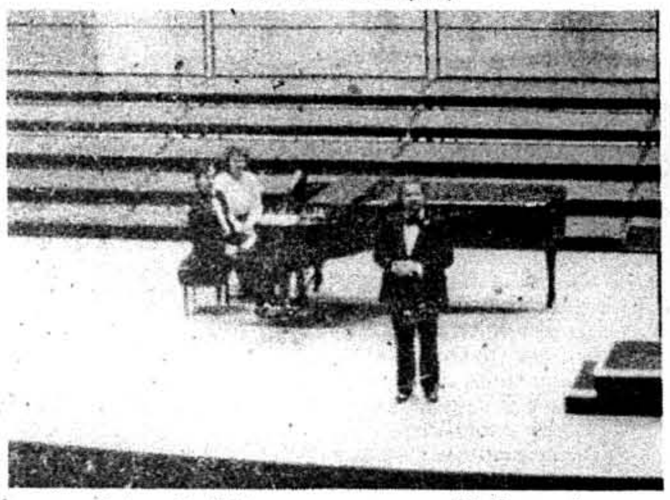
За дальшими інформаціями про майстерню або загально про УКДДЦ слід звертатися до: St. Vladimir Institute, 620 Spadina Ave., Toronto, Ont., M5S 2H4; тел.: (416)923-3318.

Організатори просять зголошуватися до 5-го грудня.

Таня Чолій

Концертом...

(Закінчення зі стор. 1)

Співає П. Плішка, акомпаньює Т. Гриньків.

злучено. Наприклад, „Веснівка" у першій частині відспівала „Аве Марія", Д. Бортнянського, „Діво Маріє", М. Фоменка і „Молитву", слова Б.І. Антонич із сольовим заспівом Л. Кузьменко. Хор „Прометей" співав фрагмент із музичної драми „Молітесь Братія" із сольовим виступом С. Шкафаровського, який особливо могутньо звучав на тлі побільшеного хору; „Давидів псалом", М. Лисенка, слова Т. Шевченка, а в кінці добре вспіваний і здисциплінований, чисельно також збільшений хор „Думка" могутньо і дуже переконуючо виконав „Покаянія Отверзи Ми Двери", А. Веделя, обр. О. Кошиця, і „На Ріках Вавилонських", А. Веделя, український текст М. Бахтинський.

Першу частину ювілейного концерту закінчили могутнім виконанням „Слава Во Вишніх Богу", Д. Бортнянського, злучені хорис: „Веснівка", „Прометей", „Думка" і Метрополітальний хор з Філядельфії. Диригував С. Комірний.

У другій частині концерту, яка розпочалася після короткої перерви, першим виступив соліст-бас П. Плішка, виконавши своїм могутнім і переконуючим голосом чотири пісні, серед них „Під Твою Милість" і „Минають дні, минають ночі", сл. Т. Шевченка, муз. І. Соневицького, „Минають дні" Т. Шевченка і М. Лисенка.

Наступною точкою був знову виступ злучених хорів у числі понад 200 осіб, які, під диригентурою М. Длябоги і акомпаньяментом двох піяністок — І. Пелех-Зварич і Л. Кузьменко, виконали кантату М. Лисенка „Радуйся ниво неполитая", сл. Т. Шевченка, з участю солістів: О. Геймур, М. Домбчевської, Б. Чаплинського і С. Шкафаровського.

Публіка у захопленні рясно оплескувала поодинокі точки виступу, висловлюючи тим самим свою вдячність керівникам хорів, піяністам, солістам і членам хорів, що доклали усіх зусиль для піднесення на високий рівень цього возвеличуючого концерту, що був неначе гимном нашому Тисячоліттю.

Останньою точкою у програмі була пісня-молитва „Боже Великий Єдиний", що її у духовному піднесенні виконали злучені хори під диригентурою К. Зорич-Кодрацької і з акомпаньяментом Л. Кузьменко. Присутні вислухали цю пісню-пісень стоячи.

Появився...

(Закінчення зі стор 1)

нарешті познайомитись з такою вийнятковою грою", написав директор програм радіостанції WGMS Пол Гір. Згодом, ця провідна місцева радіостанція, з репертуаром виключно з клясичної музики, присвятила цілу свою програму „Спотлайт" 17-го серпня передачі альбому Д. Теліжин. Від того часу і ця радіо станція й інша, WETA-FM, час від часу передають уривки з цього альбому.

У липні цього року українська піяністка закінчила запис іншого альбому, який матиме назву „Дарія Теліжин виконує твори Петра Чайковського". З огляду на позитивний відгук на її перший альбом фірма Клав.Ію рекордс прискорює працю над другим альбомом і плянує його випустити на початку наступного року. Пляни Теліжин на майбутнє включають запис альбому з провідною симфонічною оркестрою.

Д. Теліжин отримала ступінь бакалявра музики в університеті західнього Онтаріо, а ступінь маґістра музики, спеціялізація виступи на фортепіяно, від Музичної консерваторії Пібоді в Балтиморі. Досі вона виступала з концертами в Лондоні, Парижі, Амстердамі, Франкфурті, Саарбрюкнені, Брюсселю, Торонто та Вашінгтоні. В цю пору вона вчить гри на фортепіяно в Музичній школі Левін в американській столиці.

Альбом „Дарія Теліжин виконує твори Ліста" можна набути від фірми Гармонія Мунді, виславши 7 фунтів стерлінгів за касетку, а 12 фунтів стерлінгів за компактний диск (ці суми включають кошт пересилки) на адресу: „Harmonia Mundi, 1921 Nile St., London, N1 7LR, Great Britain. Американські гроші — 12.50 дол. за касетку, 23.50 за компактний диск — можна висилати піяністці, яка перешле їх фірмі. Адреса: Daria Telizyn, 1444 Rhode Island Ave., N.W. Apt. 1009, Washington, D.C. 20005.

Українська громада в Норт Порті

Листопадові роковини наша громада святкує урочисто, цеж бо подвійне свято: в той день 1918 року Святоюрські дзвони заграли побідні акорди, але в той Перший листопад 1944 року дзвони болісно і зловіщо сповіщали про смерть св. п. Митрополита Андрея. Наша громада відзначила цього року Листопад двома імпрезами: в осередку св. Андрія річницю Листопадового зриву, а в українській католицькій церкві — академію в честь Митрополита Андрея.

В просторій залі осередку зібралася в суботу, 29-го жовтня, соборна громада разом з нашими місцевими священиками митратами о. Теодором Форостієм і о. Матвієм Берком. Свято відкрив голова осередку Володимир Різник. Хор під диригентурою інж. Павла Грабовича відспівав стрілецькі пісні, д-р Володимир Король виконав під акомпаньямент д-р Ярослави Грабович сольо „Засумуй, трембіто", а Люся Арвин віддеклямувала вірш Б. Лепкого „Спіть, хлопці, спіть". Усі точки виконані бездоганно.

У доповіді про Листопадовий зрив д-р Микола Барусевич відтворив історичне тло, що дозволило Першому листопадови стати славною державною подією. Він насвітлив національне відродження Галичини, вказав на змагання галицьких українських партій за впливи у віденському уряді та боротьбу проти польської геґемонії. Проголошення самостійности та перебрання влади не було обмежене до Львова, прелеґент вказав на те, що підготова була дуже старанно опрацьована в цілій Галичині, включно з Лемківщиною.

В українській католицькій церкві 1-го листопада о. митрат М. Берко відправив торжественний Молебень в пам'ять Слуги Божого Митрополита Андрея та Панахиду за полеглих героїв визвольних змагань і померлих українських визначних діячів. У своїй проповіді о. М. Берко згадав також про Листопадовий зрив у Львові і вказав на те, що вже перед Листопадом у Києві 22-го січня проголошено самостійність України.

Другу частину свята відкрив д-р Павло Сениця коротким словом про Митрополита Андрея. Він зацитував передсмертне завіщання Митрополита, в якому він предсказав повне знищення Української Католицької Церкви галицької митрополії та її відродження і поширення в майбутньому на цілий Схід.

Софія Коцелко продеклямувала вірш „великий заповіт", а Маруся Кіцай вірш „Україна, Україна".

Змістовну доповідь про життя і заслуги Митрополита Андрея виголосив Омелян Граб. Прелеґент вказав передовсім на численні акції Митрополита на міжнародній арені в користь України.

Оживив свою діяльність також громадський Комітет для відзначення Тисячоліття Християнства в Україні, який очолили наші священики: православний отець Форостій, католицький отець Берко і пастор української баптистської громади Володимир Савчук. Комітет плянує відзначення Тисячоліття на 13-го грудня, в день празника св. Андрія. Жертвенна українська громада в Норт Порті уфундувала пам'ятник 1000-ліття за проєктом Романа Завадовича з Чикаґо.

У програмі святкувань відбудеться в залі осередку в суботу, 10-го грудня, концерт відомого співацького ансамблю „Верховина" з Торонто і струнного квартету Ліщинського з Венісу.

З цікавих імпрез у Норт Порті треба згадати доповідь з прозірками письменниці Ганни Черінь про відзначення Тисячоліття Християнства в Україні, що відбулося недавно у Вашінгтоні.

Д-р Євген Стеців порадував нашу громаду цікавим вечором „Навесело і наповажно". У першій частині „Сміх — це здоров'я" д-р Стеців, який має неаби який дар розказувати, розповідав веселі анекдоти і дотепи, а наші сеньйори (переважно!) здорово насміялися того вечора.

У другій частині прелеґент висвітлив „телевізійний відеофільм „Тисячоліття Християнства України" продукції педагогічно-методичної комісії при „Рідній Школі" у Баффало. Це вже четвертий фільм із запланованого курсу історії України в 22-ох стрічках. Виконання фільму бездоганне, проєкт, безперечно, дуже вартісний і заслуговує на всесторонню підтримку української громади.

Українська громада в Норт Порті цього року значно зросла. Крім нових мешканців кондомінія „Українське село" в його вигідних 45 помешканнях багато українців поселюються також в околиці, закуповують доми або будують нові. Переселюються до нас також мешканці зі східнього побережжя Фльориди, бо їм вже надокучило рухливе і перенаселене Маямі. Норт Порт приваблює також унікальним постійно теплим озером зі своєю лікувальною джерельною водою. Вправді американські лікарі довіряють радше „пігулкам", ніж купелевим вартостям (в Европі наше озеро було б у більших почестях), але вже навіть американська преса признає, що вода в тім озері має „терапевтичні вартости". Тому дивно звучить, коли дехто з наших „експертів" уважає, що там „болото для кінської курації", яку придумали наші ветеринарні лікарі. Чи не краще підходити з критеріями вартостей, а не злобної фантазії?

Пресова референтура

Увага Читачі!

Український Народний Союз
— висилає —

РІЗДВЯНІ ПОБАЖАННЯ

кожному українцеві чи українці при військовій службі в Америці та Канаді
коли одержить від читачів їх ім'я і прізвище

Приймаємо зголошені імена і прізвища до **8-го грудня 1988 р.**
Просимо виповнити анкету і вислати її на нижчеподану адресу:

Fraternal Activities Coordinator
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Прошу вислати різдвяні побажання до:
Ранга ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса військової частини: ....
....
....

Увага СЕКРЕТАРІ ВІДДІЛІВ УНСоюзу!

Стінні календарі на 1989 рік розіслано до всіх Відділів, які їх замовили. Залишилося ще деяке число календарів НОВОГО СТИЛЮ. Проситься Відділи, які досі не замовляли календарів, зробити це негайно посилаючи запотребовання стінних календарів НОВОГО СТИЛЮ до Організаційного Відділу.

Постійному...

(Закінчення зі стор. 2)

нішого гатунку. Забутьте за модерно музичні звуки! Це письмова машинка, на якій ювілят вистукує свої статті, дві, а то й три кожного дня, обклавшись англомовною пресою, енциклопедіями і архівними записами своєї таки голови. Коли матеріял готовий, у погоду, в дощ, в буревій, чи снігову кучугуру, ювілят, одягнувшись святково, вирушає у подорож до редакції „Свободи".

Літом, його побачите в ясносиньому костюмі, біла сорочка, синя, смугаста краватка й хустинка в кишені кокетерійно чепуриться, наче біла троянда. В руках невідступна течка.

Крок за кроком ювілят „чимчикує" у напрямі редакції „Свободи", бо там, у тій атмосфері вісток зо світу, і з громади, в атмосфері схрещення думок, у кліматі позитивної думки, в кузні перетоплювань старого на нове, він відживає, молодніє...

Поворот (один бльок), буває різний. Коли день спокійний і погідний, ювілят посувається цією самою ходою, поступить на пошту вкинути пильні листи, а зустрівши гарненьку студентку, кине їй жменю компліментів, відпочине часочок і піде далі.

Поштова скриночка ювілята завжди повна, кореспонденція оживлена сливе з цілою діяспорою.

У вітряну погоду справа складніша. Легка нагортка, берет і паличка. Є дротяний паркан, якого можна триматися, є ніші у стінах пошти чи банків, куди можна сховатися, і є пілюля, коли її конче треба.

У необхідних випадках редакція шле післанця, і він забирає статті. Тоді цілий день стає довгий і сірий, бракує контакту з людьми, з живим організмом газети.

Не дуже то давно ювілятові дали почесний (за працю) докторат.

Милий Боже! Невже він так дуже потрібний? Великі люди не вживають жодних титулів.

Коли б я була мистцем того калібру, що Еко, я нарисувала б великого, потужного слона, до нього приставила б драбину, а на драбині мишку, з короною докторатом у лапках.

Іван Кедрин не вживає титулу. Його титул — то його ім'я.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН в січні наступного року повинен подати свої рекомендації в справі бюджету на наступний фінансовий рік. Джордж Буш, можливо, внесе свої зміни, а, можливо, використає пропозиції Р. Реґена. Деякі працівники Білого Дому вважають, що промисловість повинна внести до бюджету приблизно на 10 більйонів дол. більше, ніж було запляновано, щоб уникнути зменшення витрат на соціяльні потреби. Один з керівників бюджетної комісії сказав, що треба враховувати можливість конфронтації між Конґресом і Дж. Бушом. Якщо питання дефіциту не будуть вирішені спільно Конґресом і Адміністрацією, то це може причинитися до застою в економіці. Сенатори з Вашінґтону вважають, що дефіцит бюджету може вплинути не лише на розвиток ЗСА, але й інших країн.

ДО ЗСА З МОСКВИ прибули комедіянти Роман Карцев і Віктор Ільченко. Вони розпочинають гастролі 1-го грудня в Бостоні. В Ню Йорку вони виступлять в суботу, 3-го грудня, в Бруклинському коледжі та в неділю, 4-го грудня, в Гантер коледжі.

Економічний...

(Закінчення зі ст. 2)

(приватний сектор подає 20 відс.). Оприлюднив також бюджет на наступний рік на загальну суму 790 біл. дол з мінімальним зиском, у якому збільшено видатки на модернізацію консумпційних продуктів і індустрії, житлові приміщення, здоров'я і едукацію. Воєнного бюджету не подав, лише втримання військового персоналу — 32 біл. дол. Американська розвідка подає, що 16 відс. економіки іде на зброю, що скривається в тяжкій індустрії. Останньо Ґорбачов, щоб здобути капітал, заманює підприємців Заходу до будови фабрик, збільшивши шери з 49 до 75 відс., плянує на взір Заходу завести біржу, торг вартісними паперами підприємств, та студіює західню систему податків, яку хоче також завести. Чи вдасться йому погодити доктрину комунізму з капіталом Заходу час покаже. Перші успіхи вже має. Своїм підступом, хитрощами і усмішкою вдалося йому до певної міри порізнити Захід. Представники чотирьох держав (членів НАТО!) протягом трьох тижнів жовтня їздили до Москви, як до Мекки і навипередки, без попереднього узгіднення з ЗСА, з політичних чи торговельно-бизнесових мотивів заявили 9 біл. дол. позичок. Купуючи горбачовську перебудову, рятують останню і найбільшу колоніяльну імперію, що поверх 70 років поневолює сотні мільйонів людей перед банкрутством, не знаючи при тому скільки більйонів долярів з тих позичок піде на зброю. Забувають також, що Вашінґтон не лише столиця ЗСА, але й центр світової економіки і політики. ЗСА незадоволені і секретар оборони Карлуччі слушно заявив, що позики збільшать мілітаризм СССР, який вже і так три рази більший від Заходу. Крім того за останні три роки, по кінець грудня 1987 року Совєтський Союз дістав 6.5 біл дол. позичок від західніх банків. ММФ і Світовий банк відмовили позичку, через великі (46 біл дол.) заборгування.

Політичного успіху Захід не здобув, бо Ґорбачов не погодився на об'єднання двох Німеччин, знищення берлінського муру ганьби і звільнення з „психушок" і Сибіру політичних в'язнів, мовляв майже всіх звільнинив, залишилося всього одинадцять а совєтологи і звільнені дисиденти твердять, що їх є ще сотні. Який буде успіх торговельно-бизнесовий час покаже. Останньо Ґорбачов обмежив права і дію партії і передав в руки КҐБ, залишивши партії виконування заряджень КҐБ. Перевівши чистку на верхах і, зосередивши більше влади в своїх руках, він дальше роз'їжджає по вільному світі і обманом продає свою перебудову. Відвідавши Індію, з чого незадоволений Китай, в грудні відвідає ЗСА, виступить в ООН, стрінеться з президентом Реґеном і нововибраним президентом Бушом, відтак складе чолобитню Марґареті Тачер, яка вперше зробила йому добру рекляму, що „він інтеліґент і з ним можна говорити", вертаючись вступить до Куби заспокоїть Кастра, який хоче більше допомоги; а після Нового Року вибирається до Китаю. Цього року Ґорбачов стрінувся вже з 13 представниками держав і плянує ще зустріч з шістьома, так, що новий детант сприяє, нова диктатура КҐБ діє, культ особи процвітає. Коли і як скінчить Ґорбачов свою перебудову, чи вона його викінчить — час покаже.

Поляки...

(Закінчення зі ст. 2)

польсько-литовської держави. Зборівський компроміс за словами автора, не витримав життєвої проби.

Хмельницький був, однак, талановитим дипломатом і вмів читати між рядками. Знаючи нелегке положення, у якому знайшлася Україна, Хмельницький шукав союзників у Швеції, а коли до нього цар прислав своїх послів, які переконали Хмельницького, що він може розраховувати на допомогу царя, то він був радий, що цар перший звертається до нього.

Далі читаємо, що білоцерковна угода мала колосальне значення. Вона мала вплив на цілковиту політичну концепцію Хмельницького й потягнула за собою істотні зміни в укладі внутрішніх сил козаччини.

Білоцерковна угода обмежувала козацькі привілеї, тоді, як зборівська угода позволяла Хмельницькому будувати де факто незалежну козацьку державу діючою у рамках політичної системи Річипосполитої обох народів. Він мусів шукати іншої дороги, яка провадила б до незалежности України.

У 1653 році, 10-го жовтня земський собор в Москві проголосив своє рішення про прийняття в свої „обійми" Хмельницького. 17-18-го січня 1654 року відбулася тайна нарада козацької старшини.

Маси черні мали досить війни, яка провадилася безустанно протягом шістьох років. Ще не так давно, медом і молоком пливучі землі України не видавали плодів. Татарські загони дощенту нищили залишки живого інвентаря. Хмельницький повірив хитрощам Москви й підписав за згодою козацької старшини Переяславську угоду, яка за словами московського боярина й царського посла Василя Бутурліна, який був речником переговорів з Хмельницьким „він визнав вислід переєславської ради за остаточне закінчення процесу прилучення України до московської держави". На початку квітня Хмельницький закликом до Чигирина старшинську раду, на якій назначив своїм наступником сина Юрія.

У 1657 році, 6-го серня о год. 5-ій над ранком помер у Батурині Богдан Хмельницький, якого поховано в Суботові.

Праця Качмарчика ілюстрована багатьма знімками осіб які в той час були речниками політичної структури держав, про яких згадує автор і мапою походу Хмельницького.

Автор повищої праці відкликається на ряд джерельних матерілів, визначних українських істориків: Грушевського, Крип'якевича, Кордуби, Антоновича й велике число історичних праць польських авторів. Ця книжка видана за найновішими приписами й вимогами друкованого слова.

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи"
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302
Прошу змінити мою адресу:
„Свободи" ☐ **„Українського Тижневика"** ☐
„Веселки" ☐

Моя СТАРА АДРЕСА була:
Число Відділу (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

Моя НОВА АДРЕСА така:
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

На зміну адреси проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую **Марію і Галю Манжолу.** Під час війни правдоподібно були вивезені в Німеччину на працю. Закордонні часописи прошу передрукувати це оголошення. Писати на:
Dr G. Zaslawec
1507 Ave. M.
Brooklyn, N. Y. 11230.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

МИРОСЛАВА ЗНАК, член УНС Відд. 45-го Т-ва „Лубов" у Філядельфії, Па., померла 24-го вересня 1988 року на 65-му році життя. Нар. 17-го липня 1923 року в Україні. Членом УНС стала 1965 року. Залишила у смутку мужа Мирослава. Похорон відбувся 28-го вересня 1988 року на цвинтарі Св. Марії на Факс Чейсі, Філядельфія, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ПАВЛО ЛОБУР, член УНС Відд. 240-го ім. полк. Е. Коновальця в Пармі, Огайо, помер 28-го вересня 1988 року на 77-му році життя. Нар. 1911 року в с. Гарбузові, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Наталку Ясній, сина Тараса з дружиною Естер та внучками Наталкою і Катериною та сестру Марію у Франції. Похорон відбувся 1-го жовтня 1988 року на цвинтарі Свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

ПЕТРО ДУДА, член УНС Відділу 175-го ім. Св. Миколая в Дітройті, Миш., помер 30-го жовтня 1988 року на 65-му році життя. Нар. 1923 року на україні. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Марію, доньку Стефанію з родиною, та сина Петра з дружиною, сина Михайла і Славка, та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 2-го листопада 1988 року на цвинтарі Св. Ядвіги в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Ярослав Козак, секр.

ТЕКЛЯ СКОРОХОДА, член УНС Відд. 316-го Т-ва Української Централі в Рочестері, Н.Й., померла 2-го листопада 1988 року на 93-му році життя. Нар. 1895 року в Україні. Членом УНС стала 1933 року. Залишила у смутку доньку Марію Шефц. Похорон відбувся 4-го листопада 1988 року на цвинтарі Св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО ОЛЕКСИК, член УНС Відд. 102-го ім. Св. Петра і Павла в Клівленді, Огайо, помер 26-го жовтня 1988 року на 71-му році життя. Нар. 25-го квітня 1917 року в Клівленді, Огайо. Членом УНС став 1936 року. Залишив у смутку доньку Христину Тілло, братів Стефана і Данила і двоє внуків. Похорон відбувся на цвинтарі Свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Микола Бобечко, секр.

МАРІЯ ШАПРАН, член УНС Відд. 346-го Т-ва „Львів" в Клівленді, Огайо, померла 24-го жовтня 1988 року на 85-му році життя. Нар. 1905 року в Україні. Членом УНС стала 1969 року. Залишила у смутку мужа і племінника Володимира Мазура. Похорон відбувся 27-го жовтня 1988 року на цвинтарі Св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ЧЛЕНИ ПРЕЗИДІЇ СКВУ

У листі членів Президії СКВУ поданій у „Свободі" з 29-го листопада ц.р., треба виправити, що Марія Савчак є представницею СФУЖО, а не СУА. — Ред.